

„Status prawny zakonników wyniesionych do biskupstwa

w Kościele łacińskim”

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Przedmiotem rozprawy jest przedstawienie zagadnienia wyniesienia zakonników do biskupstwa w Kościele łacińskim. W pracy przedstawiona została definicja prawna zakonnika, jego formacja, prawa i obowiązki wynikające z faktu złożenia profesji zakonnej, a także ukonstytuowanie jego pozycji w Kościele w skutek wyniesienia do godności biskupiej. Na podstawie przeprowadzonej analizy obowiązujących norm prawnych dotyczących wyboru na urząd biskupi, obowiązków i praw biskupa zakonnika, a także statusu biskupa emeryta zakonnika, ukazane zostało, iż procedury wyboru duchownego członka instytutu na urząd biskupi są takie same jak w przypadku wyboru duchownego diecezjalnego. Jednakże wybór zakonnika na pasterza diecezji, czy też pracownika dykasterii Kurii Rzymskiej implikuje ze sobą powstanie nowej, specyficznej relacji tej osoby względem swojej dotychczasowej wspólnoty, którą w skutek decyzji Ojca Świętego będzie musiał opuścić. Zakonnik biskup w dalszym ciągu zobowiązany będzie do przestrzegania obowiązków związanych ze złożoną profesją. Jednakże biskup zakonnik zwolniony będzie z obowiązków, których według jego roztropnego zdania nie będzie mógł pogodzić z nowym stanem.

Rozprawa została podzielona na trzy rozdziały. Każdy z nich zakończono wnioskami. Celem wprowadzenia w prezentowane zagadnienie w pierwszym rozdziale zostały przedstawione takie kwestie, jak przedstawienie i omówienie pojęć zakonnika i biskupa na gruncie obowiązującego prawa powszechnego.

Rozdział drugi został poświęcony przedstawieniu konsekwencji prawych związanych z wyniesieniem zakonnika do biskupstwa. W rozdziale tym przedstawione zostały pojęcia inkorporacji oraz inardynacji. Omówione zostały także prawa i obowiązki zakonnika wobec instytutu, a także prawa i obowiązki instytutu wobec zakonnika. Szczególna uwaga została zwrócona na przestrzeganie przez zakonników trzech rad ewangelicznych (posłuszeństwa, czystości i ubóstwa).

Trzeci rozdział poświęcono sytuacji prawnej zakonnika biskupa emeryta. Biskup zakonny, którego misja ustaje w ściśle przepisanych przez prawo kanoniczne przypadkach,

może wrócić do domu swojego instytutu. Biskup zakonny emeryt ma prawo, ale nie obowiązek tam wrócić, a instytutu nie może takiego przyjęcia odmówić ze względu na fakt, iż dany biskup w dalszym ciągu pozostaje jego członkiem. Przełożeni zakonni powinni zapewnić biskupowi emerytowi miejsce we wspólnocie. Mogą oni również brać pod uwagę, ze względu na doświadczenie, autorytet i rozeznanie, ich głos doradczy podczas odbywanych kapituł. Zaznaczyć jednak należy, że biskup emeryt wracając do swojego instytutu będzie posiadać w nim jedynie głos doradczy. Ustawodawca w żaden sposób nie zobowiązuje w szczególności do utrzymania w instytucie biskupa emeryta.

W rozprawie wykazano, że zakonnicy, w skutek przyjęcia sakramentu święceń, mogą zostać wyniesieni do godności biskupiej. W ten sposób mogą oni w pełni uczestniczyć w strukturze hierarchicznej Kościoła. Biskup zakonny nie wypełnia apostolatu w imieniu swojego dotychczasowego instytutu, nie potrzebuje również zezwolenia swojego przełożonego zakonnego do wykonywania swojej posługi biskupiej. Wyniesienie zakonnika do godności biskupiej powoduje powstanie szczególnej sytuacji prawnej między dotychczasowym instytutem, którego w dalszym ciągu pozostaje, posiadając jednocześnie zobowiązanie przestrzegania rad ewangelicznych, a także innych obowiązków, które może pogodzić ze swoją posługą.